

[WILPF heeft een Consultatieve Status bij de Verenigde Naties, ECOSOC, UNCTAD en UNESCO en speciale consultatieve relaties met FAO, ILO en UNICEF](#)

ADRESSEN:

Website: www.wilpf.nl

Van WILPF-international:

www.wilpfinternational.org

E-mailadres: secretariat@wilpf.ch.

Voorzitter: Aynur

Tekin: aynur_tekin@hotmail.com

Secretaris: vacature

Penningmeester: Rosan Huizinga

0345 615105

huiz.klopp@planet.nl

IB-lid: Willo Buskens

adbura@kpnmail.com

Alternative IB lid

Aynur Tekin

aynur_tekin@hotmail.com

Vertegenwoordiger van de Werkplaats:

Anke Kuiper

anke.kuiper@inter.nl.net

Convenor Standing Finance Committee:

Inge Stemmler

gebupro@xs4all.nl

Ledenadministratie: Rosan Huizinga

huiz.klopp@planet.nl

Rekeningnummer: NL 33 INGB 0000 236494

Redactie Nieuwsbrief:

Loes Pihlajamaa 043 4571860

Redactieadres: Pastoor Pendersstraat 9,

6262 PB Banholt loesp@cuci.nl

Alle vragen en opmerkingen aan het

Algemeen Bestuur kunnen gestuurd

worden naar info@wilpf.nl of

Secretariaat WILPF Nederland

Laan van Nieuw Oost Indië 252,

2593 CD Den Haag

Ereleden:

[Carlota Lopes da Silva](#)

[Hanna Deelman](#)

**Kopij voor de volgende nieuwsbrief:
uiterlijk 31 december 2020, bij voorkeur per
e-mail (loesp@cuci.nl)**

INHOUD

Herhaalde oproep: Vrijwilliger gezocht 2

Stop Killer Robots, waar staan we nu? 3

Now is the time to strengthen

EUROPE's peacebuilding capacities! 5

Inclusieve Veiligheid 7

Schriftelijke verklaring van WILPF
aan de VN Mensenrechtenraad 45ste
zitting 19 augustus 2020 8

Post-truth: waarheid minachten is
gevaarlijker dan liegen 11

ICAN Cities appeal 14

VN-secretaris-generaal: Kiezen voor
strategische concurrentie i.p.v.
samenwerking maakt nucleaire

gevaren acuter 16

Gedicht 18

Agenda:

De data zijn nog niet bekend

Van de redactie

We leven in vreemde tijden, al maanden wordt het nieuws overheerst door een dom virus, dat op weg lijkt de wereld echt te veranderen. Al is het echt een 'dom' ding, een beetje RNA met een eiwitmantel eromheen, het valt met al onze intelligente systemen niet zomaar te onderdrukken. Het lijkt 'slim' maar is dat niet echt. Onze mensenwereld krijgt een lesje in de willekeur van de natuur Zoals virologe Marion Koopmans laatst zei: virussen spelen een belangrijke rol in het handhaven van natuurlijke ecosystemen. Wij mensen worden hier ook aan onderworpen, zeer tegen onze zin natuurlijk. Gelukkig kunnen we er wel iets aan doen, maar.... Intussen blijft het zinnig aandacht te vragen voor andere dreigende verstoringen, zoals kernwapens en killer robots. Goed dat WILPF dat gewoon blijft doen.

Loes Pihlajamaa

Herhaalde oproep

Vrijwilliger gezocht

PROJECT ICAN PLEDGE

Vanaf september is de verkiezingsstrijd losgebarsten voor de Tweede Kamerverkiezing in maart 2021.

Langzaam zal bekend worden wie er uiteindelijk op de kieslijsten van de politieke partijen komen te staan. Van veel zittende Kamerleden is dat al min of meer bekend of voorspelbaar.

De International Campaign to Abolish Nuclear Weapons waarin WILPF heel actief is heeft een formulier opgesteld voor parlementsleden om het afschaffen van kernwapens te onderschrijven. Zie <https://pledge.icanw.org/>. In deze Pledge verklaart het parlements lid zich te zullen inzetten voor ondertekening en ratificatie van het VN-verdrag tot verbod van kernwapens (TPNW, 2017).

Dit verdrag biedt een belangrijk tegenwicht tegen de gevaarlijke toename en modernisering van kernwapens in de wereld.

De werkgroep Europa van WILPF Nederland is al actief richting verkiezingen en heeft verkiezingscommissies opgeroepen om in de verkiezingsprogramma's de ondertekening van de VN-verdrag tot verbod van kerkenwapens op te nemen. In vervolg hierop willen wij nu alle kandidaten voor de Tweede Kamer verzoeken de Pledge te ondertekenen en de uitkomsten publiceren op onze website.

ICAN publiceert de namen van parlementsleden die de Pledge hebben ondertekend. Daar staat nu een handjevol mensen op uit Nederland. Wij publiceren zowel de positieve als afwijzende reacties.

We zoeken een vrijwilliger die kan helpen met het benaderen van de kandidaten en verwerken van de resultaten. Dit werk is klaar in februari 2021.

Wie wil ons helpen?

Willo Buskes, Han Deggeller, Ite van Dijk, Anke Kuiper en Mans van Zandbergen

reacties naar anke.kuiper@inter.nl.net of t.e.vandijk@ziggo.nl

Stop Killer Robots, waar staan we nu?

In september is er in Genève uitgebreid gediscussieerd over de regulering van killer robots. Daarmee worden wapens bedoeld die voorzien van een volledig autonoom besturings-systeem dat doelen selecteert en beslist tot actie zonder betekenisvolle menselijke controle. De discussie vond plaats in een werkgroep die functioneert onder vlag van de **Convention on Certain Conventional Weapons (CCW)**. Dit verdrag beoogt bepaalde wapens te verbieden of aan beperkingen te onderwerpen. Deze werkgroep komt een paar keer per jaar in Genève

bijeen onder naam Group of Governmental Experts on Lethal Autonomous Weapon Systems (GGE LAWS).

Namens Nederland nemen Buitenlandse Zaken, Defensie en de Permanente Vertegenwoordiging in Genève aan deze bijeenkomsten deel.

Het zal niet verbazen dat de internationale Campaign to Stop Killer Robots, waarin onder meer PAX en WILPF International zijn vertegenwoordigd, en Reaching Critical Will (RCW) – de ontwapeningswebsite van

WILPF International – volgen wat daar gebeurt en er ook verslag van doen¹.

Dit jaar werd de bijeenkomst deels online gehouden. Publiek kon de bijeenkomst die gespreid was over 5 dagen volgen via UN Web TV. Er waren 56 deelnemende landen met veel verschillende visies op de toenemende mogelijkheden van kunstmatige intelligentie bij wapens. Dat deze ontwikkeling aandacht behoeft, daarover is wel consensus.

1 <https://reachingcritical>

will.org/images/documents/Disarmament-fora/ccw/2020/gge/reports/

[CCWR8.2.pdf](#)

Eind september hield PAX een online presentatie over killer robots als onderdeel van de vele activiteiten in het kader van de vredesweek. PAX publiceert veel over killer robots en voert een uitgebreide internationale campagne onder wapenproducerende bedrijven om niet bij te dragen aan de ontwikkeling van killer robots.

WILPF Nederland is ook actief op dit gebied. Dat begon in het voorjaar met een brief aan alle politieke partijen om in hun verkiezingsprogramma een verbod op de ontwikkeling, productie en het gebruik van killer robots op te nemen.

Genoeg aanleiding dus om de stand op te maken. En dat is geen sinecure.

Hoewel er consensus – in woorden - bestaat over de ontoelaatbaarheid van robots die zouden beslissen over mensenlevens, is er geen overeenstemming over de noodzaak van nieuwe bindende regels en voor zover er regels zouden moeten komen over de inhoud daarvan. RCW publiceerde een overzicht van de standpunten per land². Nederland stelt zich op

het standpunt dat het internationale humanitaire recht en het internationale recht al voldoende waarborgen bieden tegen killer robots. Met name de verplichting voor landen om zelf bij de ontwikkeling van een nieuw wapen na te gaan of beginselen van de Geneefse Conventies (oorlogsrecht) zijn gewaarborgd zou volgens Nederland vooralsnog toereikend zijn.

Dit standpunt lijkt te miskennen dat de technologische ontwikkelingen, in het bijzonder de toepassing van kunstmatige intelligentie (vaak aangeduid als AI = Artificial Intelligence) bij wapens snel gaan, complex zijn en een wapenwedloop veroorzaken. Met AI worden wapensystemen ontworpen die zelflerend zijn en zelfstandig data analyseren. De mogelijkheden tot autonomie nemen toe en de complexiteit vraagt veel kennis van degenen die tot inzet van zo'n wapensysteem beslissen. Bij landen die regulering onwenselijk vinden klinkt de gedachte door, dat men ook moet hebben wat de ander (mogelijkerwijs) heeft. Ook speelt de angst dat men geremd zou worden in het ontwikkelen van geavanceerde militaire én civiele middelen een rol.

Het is ons inziens van groot belang dat de wereldgemeenschap scherpe grenzen stelt om te voorkomen dat robots gaan beslissen over mensenlevens. Dat kan het beste in nieuwe bindende regels met definities die aansluiten bij de eigenschappen en mogelijkheden van kunstmatige intelligentie. Daarnaast moet er internationaal toezicht komen, vergelijk het OPCW voor chemische wapens. Het stellen van scherpe grenzen vergt resultaatgerichte inspanningen op het gebied van definities. Ook is er wetenschappelijke hulp nodig om de bescherming van mensenrechten bij toepassingen van AI in nieuwe wapensystemen in te bouwen. De formulering van een bindend verdrag dat de ontwikkeling, productie en inzet van dodelijke autonome wapens verbiedt kan voorkomen dat de snelle hoogtechnologische ontwikkelingen binnen afzienbare tijd uitmonden in killer robots en de mensenrechten het nakijken hebben.

Daarnaast blijft een bredere discussie in Genève over de toenemende (nog niet volledige) autonomie van wapensystemen, die doelen kiezen en het doelgebied en de aan te richten schade

2

<https://www.stopkiller>

4

robots.org/wp-content/uploads/2020/05/KRC_CountryViews_25Sep2

[020.pdf](#)

beoordelen, ten behoeve van wapenbeheersing noodzakelijk. In november 2020 komt de GGE LAWS weer bij elkaar.

Secretaris-generaal van de VN Guterres, het Europees Parlement,

tientallen landen, het Rode Kruis, en vele coalities van vredesorganisaties hebben zich uitgesproken voor een internationaal verbod van killer robots. De 56 landen die aanwezig waren in Genève zijn gezamenlijk nog niet veel

verder dan verkennende elias nog te weinig focus en daadkracht.

Ite van Dijk

Letter from **European members of Women's International League for Peace and Freedom**

to the **Council of the European Union**

to the **groups in the European Parliament**

to the **President of the European Commission**

to the **Council of Ministers**

to the **Council of Europe**

Now is the time to strengthen EUROPE's peacebuilding capacities!

The COVID-19 pandemic acts as a magnifying glass showing the effects of priorities made by decision makers in our societies. It has become clear that security depends on access to health care, food supplies, education, affordable housing, dependable incomes and that we all take care of each other. Weapons cannot provide any of this. It is also clear that the pandemic has hit marginalised groups hardest. We in Women's International League for Peace and Freedom (WILPF), a global women's peace organisation, have long been calling attention to how human security and safety has been underfunded in favour of militarised security that protects borders at the expense of human lives. The current pandemic shows the fallacy of national security practices. Weapons have been useless for providing security during the pandemic and will be no more useful against global warming and its consequences. The European Union's "New Deal" is an opportunity to show political will and concrete action to work towards a transformation of the EU into a safe, sustainable, just, and peaceful union.

We welcome the EU's ambition to shape the future of the EU, of its citizens and neighbours to be "free from fear". To hold to that vision, we call upon all European Union institutions and member states to:

- Disarm and divest from military and defence sectors. Move the money from military and national security investments. Weapons can be used to threaten, frighten, harm, and kill. Cease the internal arm transfers and cease arms exports and transfers to all actors that can be suspected to use arms to perpetrate human rights violations, including gender-based violence. Strengthen the EU criteria for arms control to ensure that European states are not complicit in human rights violations, including gender-based violence, or in supporting repressive non-democratic regimes, elsewhere in the world. - Develop the EU's conflict

prevention capabilities and triple its funding. Prevention costs less than conflict management or resolution, in human lives, eco-systems, and in economic terms. Invest in mediation and prevention through civilian conflict prevention missions. Research show that peace is more sustainable when inclusive: Women and marginalised groups must have full and equal participation at all decision making and implementation stages.

- Ensure the New Deal is a Green Deal. Cut the EU's ecological footprints to a level that will let Earth remain habitable. The pandemic has shown a remarkable capability and willingness of people and institutions to change and adapt, and to face the challenge together. Reduce consumption and waste, divest from fossil fuels and toxic industries, and invest in sustainable energies and production. Create incentives based on care instead of profit to counter the harm that neoliberal economics is causing.

- Implement gender budgeting across all sectors to reduce poverty and in particular gendered poverty. The pandemic has shown that it can be lethal to be poor. Reducing the gap between rich and poor and ensuring equal access to basic amenities is a crucial security issue.

- Ensure compliance with the European Declaration of Human Rights for all Member States. Put political and legislative pressure on Member States that dismantle the rights of women and LGBTQ+ groups, including their sexual and reproductive rights. Demonstrate to governments that attempt to use this pandemic as a distraction to dismantle the Human Rights of vulnerable groups that they will not succeed.

- Ensure compliance with the 1951 Refugee Convention and the right to apply for asylum. Ensure safe ways to enter the European Union and legal means of immigration, for refugees and other migrants. Remove the inhumane migrant camps in Greece and along the so called Balkan route, and immediately put a stop to violence against migrants along the external borders of European Union but also within the Union. Divest the resource-draining militarised Frontex operation and place the funds in ensuring safe, dignified, and gender- and LGBTQ-sensitive migrant shelters within Europe. The pandemic shows that threats to human safety are global, not contained by militarized national borders.

- During the pandemic many of the open borders that have signified the European Union have been closed. Now is the time to work on trust-building, cross-border cooperation, and supranational institutions to ensure continued openness and cooperation among Member States and neighbours. Ensure the active and meaningful participation by democratic civil society, including women's organisations such as ours that have a long and successful history of building international trust and peace.

- Ensure stable funding opportunities for civil society organisations. The pandemic has shown how civil society have used their footholds and local knowledge to provide essential services and information to their societies. Civil society organisations are vital to democratic, inclusive, just, peaceful, and sustainable societies and require funding, especially during recessions, to continue working.

With high hopes of a liveable future in Europe,

yours in feminist solidarity,

Heidi Meinzolt International Board of WILPF, Regional Representative for Europe
heidi.meinzolt@wilpf.org

Lina Hjartström International Board of WILPF, Alternate Regional Representative for Europe
lina.hjartstrom@wilpf.org

Speaking on behalf of WILPF sections in **Finland, Germany, Sweden, Denmark, UK, Holland, Italy, Spain and partners in Bosnia, Austria, Kosovo, Serbia.**

Inclusieve Veiligheid

*Samenvatting bijeenkomst op 18 september in Amersfoort georganiseerd door de werkgroep **Inclusieve veiligheid**. De bijeenkomst was ook online te volgen.*

Het idee van veiligheid wordt in de discussie over kernwapens, of over Nederlandse wapenexporten etc. vaak gehanteerd in de zin van het beschermen van **onze** veiligheid. Maar klopt dat concept wel? Moeten we niet anders denken over veiligheid, civiel, duurzaam en inclusief?

De werkgroep Inclusieve Veiligheid is vanaf 2016 begonnen om dit verder uit te werken naar het voorbeeld van een initiatief uit Duitse kerken en vredesorganisaties.

De Evangelische Landeskirche Baden bracht de publicatie **"Sicherheit neu denken"** uit, met als ondertitel *"Von militärischen zur zivilen Sicherheitspolitik- Ein Szenario bis zum Jahr 2040"* vertaald: *"Anders denken over veiligheid, van militair naar civiel veiligheidsbeleid- een scenario tot het jaar 2040"*. De inhoud is het resultaat van enkele jaren onderzoek en discussie ook met militaire veilig-

heidsspecialisten - hoe Duitsland in 20 jaar tijd haar krijgsmacht en wapenindustrie omgevormd kan hebben tot een internationaal (technisch) hulpwerk, en de miljarden aan defensieuitgaven kan inzetten voor een op vrede en conflictpreventie gericht buitenland beleid . Volgens dit scenario is dit geen irreëel wensdenken, maar een haalbare kaart. In het scenario wordt geschetst hoe Duitsland in 2040 geheel overgegaan kan zijn van een militair naar een civiel veiligheidsbeleid door te werken aan de z.g. 5 pijlers:

- 1) Rechtvaardige buitenlandse betrekkingen
- 2) Duurzame ontwikkeling van de EU Nabuurlanden
- 3) Deelname aan de internationale veiligheidsarchitectuur (EU,OVSE, NAVO, VN)
- 4) Weerbare democratie
- 5) Conversie van het leger en de wapenindustrie.

In Nederland is door de werkgroep Inclusieve veiligheid een samenvatting gemaakt van de Duitse publicatie, een initiatief van de Quakers. Verder doen mee: Eirene Nederland, de Haella

Stichting, Kerk en Vrede, en Pais. De bijeenkomst in Amersfoort diende ervoor om deze samenvatting getiteld **"Veiligheid hoe dan?"** openbaar te maken en te starten met de campagne hoe dit in Nederland met concrete acties verder aan te pakken.

Ralph Becker, de coördinator van het project 'Sicherheit neu denken', schetste als eerste spreker dat er wel degelijk een omslag mogelijk is op het gebied van veiligheid. Alternatieven voor militair ingrijpen zijn er al. Alleen moeten we die als vredesbeweging veel meer voor het voetlicht brengen en als volwaardig alternatief presenteren.

Er waren vervolgens enkele andere sprekers o.a. Jan Schaake. Hij schetste kort hoe men dit in Nederland wil aanpakken, o.a. via de politieke lobby en internationale afstemming.

Henk van Apeldoorn legde het begrip inclusieve veiligheid uit:

Exclusieve veiligheid betekent: muren oprichten, geen oog hebben voor de ander, en het resultaat is bijv. : Moria oprichten.

Inclusieve veiligheid betekent wel denken aan anderen, bijv. of zij zich

wel veilig voelen en daar iets mee doen.

Iemand uit de zaal stelde dat we niet moeten vergeten welke rol geld speelt. Verschillende in-

gangen werden genoemd om de politiek te bestoken vooral omdat de politieke partijen nu bezig zijn zich zelf te positioneren voor de verkiezingen.

Via de website: www.samenveilig.earth is het boekje "Veiligheid, hoe dan?" te downloaden.

Anke Kuiper

Schriftelijke verklaring van WILPF aan de VN Mensenrechtenraad 45ste zitting 19 augustus 2020

WILPF heeft deze schriftelijke verklaring voorgelegd aan de [45e zitting van de VN-Mensenrechtenraad](#) n.a.v. het verslag van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten over de *gender-effecten van omgeleide, illegale of ongereguleerde wapenoverdrachten, die werd voorgelegd aan de 44e zitting van de Mensenrechtenraad (HRC)*

In het verslag van de Hoge Commissaris wordt benadrukt dat de gendereffecten van wapenoverdrachten moeten worden aangepakt

De Women's International League for Peace and Freedom (WILPF) verwelkomt het verslag van de Hoge Commissaris van de VN; in de verklaring worden

belangrijke elementen belicht. WILPF heeft echter ook commentaar en formuleert een aantal aanbevelingen o.a. op het gebied van verder onderzoek of actie. Zie hieronder:

WILPF urges all states to:

Links between legal and illegal or diverted transfers

-Recognise the symbiotic relationship between legal transfers and the illicit or unregulated trade in weapons and shape policies that address both.

-Whether an export, import, or transshipment state, comply with guidelines and laws that seek to reduce the likelihood of diversion, including participating

in regular information exchange and participating in marking, tracing, and record-keeping activities as recommended by the UN Programme of Action on small arms and light weapons and the International Tracing instrument.

Ammunition

- -Strengthen and implement ammunition controls in the recognition that they are as vitally important as arms control and disarmament measures.

Risk assessment

- - Fully implement the legally-binding provision to assess the risk of gender-based violence contained in the Article 7.4 of the Arms Trade Treaty. This is not an optional aspect of the risk assessment process and deserves

equal treatment alongside other considerations. It is important to underscore that the risk assessments assess just that—the “risk” that the arms in question will be used in any of the ways prohibited by the Treaty.

-Ensure that authorities with gender, human rights development expertise be included in the licensing process and provide the basis for export assessments for arms exports.

-Include in assessments on arms exports the recipient countries’ national implementation of UN Security Council Resolution 1325 (2000) and subsequent related resolutions, including NGO reports assessing such implementation; reports and recommendations from international and regional human rights bodies, such as by the Special Rapporteur on violence against women; countries’ reports and NGO shadow reports to the CEDAW Committee and other treaty bodies; reports from relevant UN agencies.

-Ensure transparency regarding how decisions are made by the country’s licensing

authority to enable an examination of how human rights and other key national criteria are assessed and prioritised in authorisations of arms transfers, including through issuing public explanations for licensing decisions as soon as they are made.

Data collection and information sharing

- -Implement commitments on disaggregated data collection and enhance efforts to collect gender and sex disaggregated data in relation to the proliferation, possession, use, and impact of weapons in communities.

-Include information, including disaggregated data, about the gendered impacts of diversion, and unregulated and illicit arms transfers and in their reports to human rights treaty bodies and the Universal Periodic Review, and on steps taken to prevent and address those.

Participation

- -Include women, transgender, non-binary, and others in policy planning and arms control and prevention diversion measures.

Arms producing companies

WILPF urges the Human Rights Council to:

- -Ensure that for countries in conflict, post conflict-situations, country resolutions and investigative mechanisms established by the Human Rights Council consistently address the impacts of arms transfers on human rights and the responsibility of States and arms companies in violations of international human rights and humanitarian law.
- -Ensure that the nexus between business and human rights and the arms trade be further researched and integrated in the work of the HRC on business and human rights including in the work of the UN Working Group on human rights and the issue of transnational corporations and other business enterprises (also known as the ***Working Group on Business and Human Rights***) as well as in the work of the OHCHR.

WILPF urges all states to:

- -Ensure that **National Action Plans on Business and Human Rights** include a requirement that arms companies in their territory or jurisdiction conduct human rights due diligence in their global operations, supply chains, including in business activities with foreign subsidiaries or other types of business relationships and in relation to the use and impact of their products and services.

-Adopt mandatory due diligence laws that include the arms sector, or include mandatory human rights due diligence into the licensing process of arms exports in order to compel arms companies in their territory or jurisdiction to conduct human rights due diligence in their global operations, supply chains, including in business activities with foreign subsidiaries or other types of business relationships and in relation to the use and impacts of their products and services by third parties.

-Take additional steps to protect against hu-

man rights abuses by arms companies that are owned or controlled by the state, or that receive substantial support and services from state agencies, including by putting in place human rights due diligence as a condition of bidding for procurement contracts, by withdrawing or prohibiting export credit guarantees for arms exports, or by withdrawing public investment.

-Increase transparency in reporting about export licenses, transfers of weapons, parts and components, in particular by providing regular, timely and detailed information on the exact product for which a license was received, the date of the actual export, and the specific end-use of the product, as well as by ensuring democratic oversight of the authorisation process including through independent parliamentary committees or by national human rights institutions.

-Facilitate the judicial review of arms licensing and arms transfer decisions in administrative courts by:

- ^Establishing legal standing for NGOs or

other victims' representatives;

^Adopting measures to limit the exclusion of relevant information from judicial review due to confidentiality based on foreign policy or national security grounds.

- -Adopt clear legally binding provisions imposing transparent and robust human rights impact assessments of arms transfers, on which plaintiffs can rely on to challenge the legality of state authorisations.

Post-truth: waarheid minachten is gevaarlijker dan liegen

Van: [IPS](#) op 29 september 2020

In deze post-truth-tijden viert niet de leugen hoogtij maar de minachting van de waarheid. En de waarheid minachten is veel gevaarlijker dan liegen, zegt Agustín Arrieta Urtizbera, hoogleraar filosofie aan de Spaanse Universiteit van Baskenland.

Er wordt zoveel gepraat over post-truth dat het in 2016 door de Oxford Dictionary tot woord van het jaar werd uitgeroepen. Maar naar welk fenomeen verwijst dat woord precies?

In eerste instantie zou je kunnen zeggen dat men in post-truth-tijden de waarheid achter zich heeft gelaten, zoals men in de postmoderniteit de moderniteit pretendeerde te overwinnen. Maar hoe zit dat? Hebben we de waarheid achter ons gelaten?

Misleiding

Er zijn verschillende verschijnselen die met post-truth gepaard gaan. Leugens, onwetendheid, charlatanisme, desinformatie, nepnieuws, populisme, sociale media, propaganda, negationisme ... Het zijn heterogene verschijnselen die samen een beeld van massale misleiding oproepen.

Maar wat post-truth het beste kenmerkt, is het gebrek aan respect voor de waarheid of de minachting ervoor. Dit kenmerk staat niet gelijk aan liegen. Liegen en de waarheid negeren zijn verschillende vormen van misleiding.

De leugenaar weet wat de waarheid is, speelt het spel van de waarheid, maar verbergt haar opzettelijk. Post-truth gaat verder. Het negeert het waarheidsspel: de waarheid wordt genegeerd.

Charlatan als oorsprong

Ik wil hier twee auteurs noemen die zich verdiepten in het fenomeen post-truth, hoewel het woord nog niet in omloop was. De meest recente

van de twee is Harry G. Frankfurt.

In 2005 analyseert Frankfurt in een korte tekst getiteld [On Bullshit](#) het fenomeen charlatanisme en plaatst dit tegenover leugens. Over dit contrast wordt momenteel zeer intens gedebatteerd, bijvoorbeeld in de pragmatiek. Deze Amerikaanse filosoof maakt zich zorgen over een figuur die in deze tijden, met verrassende wendingen in de wereld van de communicatie, steeds vaker opduikt op verschillende fora: de charlatan. De charlatan minacht de waarheid, negeert haar en stapt eroverheen. Hij praat onophoudelijk, houdt toespraken. Zijn houding is niet die van de leugenaar.

Leugenaar is altijd vervolgd

Frankfurt benadrukt dat er iets verontrustends is aan deze figuur. En dat is dat men historisch gezien minder tolerant is geweest ten opzichte van de leugenaar dan ten opzichte van andere vormen van misleiding.

De leugenaar is altijd vervolgd en gestraft ("Gij

zult geen valse getuigenis afleggen of liegen!”, luidt het katholieke gebod). De charlatan is hoogstens het voorwerp van spot geweest. Frankfurt ziet echter een vreselijke dreiging in deze figuur: bij hem begon post-truth, nog voor er een naam was voor dit fenomeen.

Hannah Arendt

Eerder (eind jaren zestig, begin jaren zeventig) schreef ook Hannah Arendt over dit fenomeen. Arendt maakt een zeer interessante analyse van de intrinsieke relatie tussen politiek en leugens, en vangt daarbij een glimp op van de nieuwe ontwikkelingen in deze relatie. Ze stelt vast dat de leugens van haar tijd (ze houdt zich onder meer bezig met de beroemde *Pentagon Papers*) niet langer rond geheime vragen draaien, maar rond welbekende vragen. Ze stelt vast dat de politiek reclamestrategieën hanteert. Door die minachting voor de waarheid, zegt ze, hebben we niet langer het kompas dat nodig is om met een minimale begeleiding te kunnen bewegen en vooruit te komen in het leven.

Hitler en Stalin

Deze reclamestrategieën van de instellingen openen de deur naar nieuwe totalitaire systemen

(Arendt is een groot kenner en analist van de totalitaire systemen van Hitler en Stalin).

Het is dus een reële bedreiging. Ze vindt dat de minachting gevolgen heeft voor wat ze “be-waarplaatsen van de waarheid” noemt: het gerechtelijk systeem, de universiteit en het onderwijsstelsel in het algemeen; de wetenschap (die, in haar woorden, mogelijk werd dankzij een verlangen naar objectiviteit) en ten slotte de journalistiek (die ze zelf ook beoefende in de zaak Adolph Eichmann).

Niet links of rechts

Er is een groot debat aan de gang over de oorsprong, wortels en evolutie van deze minachtende houding. Veel auteurs (onder meer Lee McIntyre) hebben betoogd dat deze houding geleidelijk ideologisch is verschoven: van een typisch links politiek denken (kritisch over het absolute karakter van waarheid of kennis of wetenschap), naar een denken dat met rechts is gelieerd (Trump is het grote model).

Hoe interessant dit debat ook is vanuit historisch, politiek en conceptueel oogpunt, wat echt problematisch is, is dat post-truth ons overall omringt, van onze onmiddellijke omgeving tot wat veraf is.

Het is geen kwestie van links of rechts.

Minachting van de waarheid

Wat nieuw is, is niet dat je liegt of bedriegt over dit of dat. Wat nieuw is, is dat de waarheid zelf wordt geminacht. Het is veront-rustend om te zien hoe arrogant onwetendheid zich manifesteert in het licht van de verbazing van de onderzoeker. Denk aan de protesten van mensen die de pandemie ontkennen, of het ontkennen van evolutie-leer of klimaatverandering, of de opvattingen van anti-vaccinatiebewegingen.

Wat nieuw is, is dat de concepten waarbinnen bepaalde menselijke activiteiten “noodzakelijkerwijs” draaien, geminacht worden.

Het is bijvoorbeeld niet langer een kwestie van discussiëren of een artikel of journalistiek werk min of meer objectief is (naar mijn mening een interessant, moeilijk en onvervreemdbaar debat). Nu verlamt men dergelijke reflectie met de slogan “objectiviteit bestaat niet”, wat de deur opent naar een andere opvatting van “journalistiek”.

Natuurlijk kunnen soortgelijke reflecties en bezorgdheden worden toegepast op andere gebie-

den. Wat hebben we in tijden van covid en onzekerheid niet over wetenschap gehoord? Wat voor beeld van de wetenschap verspreiden de ontkenners?

Bewaarplaatsen van waarheid

We staan nu weer een trede hoger op de trap van de misleiding. Men minacht de waarheid zelf en een hele reeks concepten (“epistemische concepten” genoemd) die errond hangen: objectiviteit, consistentie, onpartijdigheid, oprechtheid, overtuigingen tegenover elkaar zetten (hypothesen of theorieën), respect voor bewijs, precisie, erkenning van feilbaarheid en het minimaliseren van fouten, zelfcorrectie ...

Er zijn nu meer middelen dan ooit om op grote schaal een post-truth-omgeving uit te rollen. Onder meer nieuwe technologieën en sociale media bieden een geschikte habitat voor hun ontwikkeling.

Wat moeten we nu doen? Laten we Arendt in gedachten houden, laten we de bewaarplaatsen van de waarheid beschermen. Hoe? Door trouw te zijn aan de bovengenoemde waarden, in ieder geval bij menselijke activiteiten waar die waarden vereist

zijn. Die trouw gaat natuurlijk gepaard met tal van obstakels en mislukkingen. Post-truth negeert dit alles, het speelt (of doet alsof het speelt) op een ander terrein.

Bron: [The Conversation](#).

Over het Appel

Kernwapens vormen een onacceptabele dreiging voor iedereen wereldwijd.

Dit is waarom op 7 juli 2017, 122 landen voor aanneming van het VN-kernwapenverbod hebben gestemd. Alle nationale overheden worden uitgenodigd om dit verdrag te ondertekenen en te ratificeren. Het verbiedt het gebruik, productie en opslag van nucleaire wapens en legt een stevig fundament voor de totale eliminatie van deze wapens. Steden en gemeenten kunnen meehelpen de steun voor het VN-kernwapenverbod te vergroten door het ICAN Cities Appeal te ondertekenen.

Tekst van het Cities Appeal

“Onze stad/gemeente heeft grote zorgen over de ernstige bedreiging die kernwapens vormen voor mensen wereldwijd. We geloven dat onze inwoners het recht hebben om te leven in een wereld zonder deze dreiging. Ieder gebruik van kernwapens, opzettelijk of per ongeluk, zou catastrofale, wijdverbreide en langdurige gevolgen hebben voor zowel mensen als het milieu. Daarom verwelkomen we het VN-Kernwapenverbod dat in 2017 door de Verenigde Naties is aangenomen en roepen we onze regering op dit Verdrag zo snel mogelijk te ondertekenen en te ratificeren.”

Hoe het Appel te ondertekenen

De burgemeester, griffier of een andere vertegenwoordiger van de gemeente kan laten weten dat zijn of haar gemeente het Cities Appeal ondersteunt door een mail sturen naar nukes@paxforpeace.nl.

Deze oproep is in het bijzonder gericht aan steden en gemeenten in landen, zoals Nederland, die het VN-kernwapenverbod nog niet hebben ondertekend.

Suggesties voor verdere actie

1. Laat het de Nederlandse overheid weten: informeer de Minister van Buitenlandse Zaken of een andere relevante vertegenwoordiger dat uw gemeente het ICAN Cities Appeal heeft ondertekend.
2. Informeer de media: stuur een persbericht uit waarin wordt aangekondigd dat uw gemeente het Cities Appeal heeft ondertekend en daarmee de Nederlandse overheid oproept het VN-kernwapenverbod te ondertekenen en te ratificeren.
3. Informeer de inwoners: verspreid informatie of organiseer een tentoonstelling over de dreiging van nucleaire wapens en de wereldwijde inspanningen om deze dreiging weg te nemen.
4. Desinvesteer publieke gelden: neem maatregelen om ervoor te zorgen dat fondsen die door uw gemeente worden beheerd, niet worden geïnvesteerd in kernwapenproducenten.

Zie voor meer informatie: www.dontbankonthebomb.com.

ICAN CITIES APPEAL NOBEL PEACE PRIZE 2017 Een wereldwijde oproep van steden en gemeenten ter ondersteuning van het VN-Kernwapenverbod

VN-secretaris-generaal: Kiezen voor strategische concurrentie i.p.v. samenwerking maakt nucleaire gevaren acuter

Hieronder staat de boodschap van Secretaris-Generaal van de VN António Guterres op de Internationale Dag voor de totale eliminatie van kernwapens, 26 september 2020.

Merk op dat de Algemene Vergadering van de VN op 2 oktober 2020 een evenement op hoog niveau zal houden om de dag te herdenken. Het maatschappelijk middenveld organiseerde een aantal evenementen op 26 september, waaronder Nuclear Weapon Free World: Global civil society commemoration of the UN Day for Nuclear Abolition.

Boodschap van de Secretaris-Generaal van de VN:

Bijna 75 jaar nadat de eerste resolutie van de Algemene Vergadering in 1946 de Verenigde Naties het doel van nucleaire ontwapening heeft vastgelegd, blijft onze wereld in de schaduw van een nucleaire catastrofe leven.

De betrekkingen tussen staten die kernwapens bezitten, worden gekenmerkt door verdeeldheid, wantrouwen en een gebrek aan dialoog. Naarmate zij steeds vaker kiezen voor strategische concurrentie i.p.v. samenwerking, worden de gevaren van kernwapens steeds groter.

Deze Internationale Dag benadrukt de noodzaak om de koers te keren en terug te keren naar een gemeenschappelijke weg naar nucleaire ontwapening. Het gebruik van kernwapens zou gevolgen hebben voor alle staten, wat betekent dat alle staten de verantwoordelijkheid hebben ervoor te zorgen dat dergelijke dodelijke bewapening nooit meer wordt gebruikt en volledig uit nationale arsenalen wordt verwijderd.

COVID-19 heeft een breed scala aan wereldwijde zwakheden blootgelegd, van pandemische paraatheid en ongelijkheid tot klimaatverandering tot wetteloosheid in cyberspace. Onze bereidheid om de dreiging van kernwapens aan te pakken is een van die kwetsbaarheden. We hebben behoefte aan een versterkt, inclusief en vernieuwd multilateraalisme dat gebaseerd is op vertrouwen en op het internationaal recht dat ons kan leiden naar ons gezamenlijke doel van

een wereld zonder kernwapens.

De staten die over kernwapens beschikken, moeten het voortouw nemen. Zij moeten terugkeren naar een echte dialoog over goede trouw om het vertrouwen te herstellen, het nucleaire risico te verminderen en concrete stappen te zetten op het gebied van nucleaire ontwapening. Zij moeten op-nieuw bevestigen dat een nucleaire oorlog niet kan worden gewonnen en niet mag worden uitgevochten. Zij moeten stappen onder-nemen om

de verbintenis-sen die zij zijn aangegaan, na te komen.

Het sterven, het lijden en de vernietiging veroorzaakt door de atoombommen in Hiroshima en Nagasaki mag niet worden herhaald. De enige garantie tegen het gebruik van deze weerzin-wekkende wapens is hun totale eliminatie. De Verenigde Naties staan klaar om met alle staten samen te werken om dit gezamenlijke doel te bereiken.

Tijd

Tijd – het is vreemd, het is vreemd mooi ook
nooit te zullen weten wat het is

en toch, hoeveel van wat er in ons leeft is ouder
dan wij, hoeveel daarvan zal ons overleven

zoals een pasgeboren kind kijkt alsof het kijkt
naar iets in zichzelf, iets ziet daar
wat het meekreeg

zoals Rembrandt kijkt op de laatste portretten
van zichzelf alsof hij ziet waar hij heengaat
een verte voorbij onze ogen

het is vreemd maar ook vreemd mooi te bedenken
dat ooit niemand meer zal weten
dat we hebben geleefd

te bedenken hoe we nu leven, hoe hier
maar ook hoe niets ons leven zou zijn zonder
de echo's van de onbekende diepten in ons hoofd

niet de tijd gaat voorbij, maar jij, en ik
buiten onze gedachte is geen tijd

we stonden deze zomer op de rand van een dal
om ons heen alleen wind

Rutger Kopland (1934-2012)
uit: Over het verlangen naar een sigaret (2001)